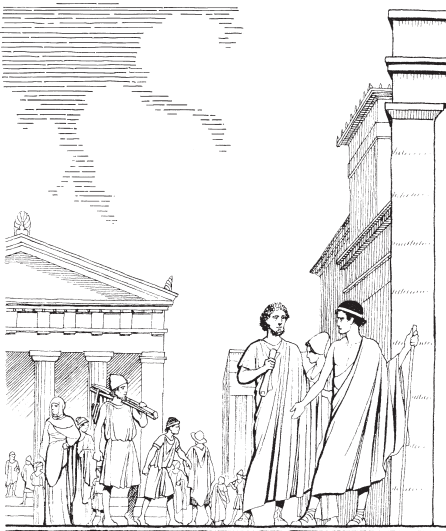

Jü Carta San Pablota Bat Huëpo Jiojtekähui Jume Corintiommehui

Tebotehuame

1 ¹Pablo, Jesucristotau apóstoltu iaahuaka núnuri, Diosta júnel ä huáatiäpo ámani, entok jü hermano Sójtenejtáamak náuhui, ²ikay cartatane jiojte buere joära Corintopo jommehui jume Cristota sualhuäpo nau anim béchiño, jume Cristo Jesússta nésauri jo báreka bempoa emo jípurremmehui, jume ják júne anemmak nau yeu

(1ª de Corintios 1:2)

púataka täyahuame itom Señor Jesucristota tehuampo au nokame, jü itom Señor entok bempörimmehui. ³Diosta tü eäu entok yánti jíapsihuame enchimmaktunake, jü Dios itom Átchay entok Señor Jesucristota Áchay bétana.

Diosta baysaihuame

⁴Ínapo jíba Diosta baysauhue enchim béchiño, juka Diosta tü eäu enchim mikhuakä béchiño jum Cristo Jesúspo. ⁵Bueítukem áapörikut yún jita tühuatem jípurrek, nokpo entok yún jita jüneriahuäpo. ⁶Jü noki Cristota bétana nokhuakame béja enchimmet au chúpалatata tahuala. ⁷Jü jita ára johuame Diosta enchimmet jünakteri síme enchimmet ayunake. Huanärem béja kaa jáchin éaka ä boobinnake, juka Señor Jesucristota äbo yebijnakëhui. ⁸Áapo Dios ket kutti ehuamta enchim máknake, símeta chúpëu núkisi. Júnëli béja kaabe kaita juënak enchimmet téunake, júnaköri itom Señor Jesucristota yepsayo. ⁹Dios ä bárëpo kaa amáu

notte, áapörík huamem nunuri ä üusi Jesucristo itom Señortamak enchim jíapsinakë béchïbo.

¿Jachu jü Cristo au näikimtela?

¹⁰Senu huemtane, ket enchimneu aahua, hermaanom, itom Señor Jesucristota tehuampo, hupülak jibem nau nooka simetaka, natepua anhuame kaytatunake enchim násuku, al-lem tülisi nanabeu aneka huépülaik nau eiya entok hupulsi eaka. ¹¹Bueitukne enchim bétana ettejoriahuak, ín hermanom, jume Cloétamak huerim bétana, jänitukem nau omteka nátepua emo jípure. ¹²Juka enchim násuk huemta bétanane enchim tejhuabáare ínel enchim jiapo: “Ínapone Pablotamak huéiye”; ö “Ínapo entok Apoolostamaki”; “Ínapo entok Perotamaki”; ö “Ínapo entok Cristotamaki.” ¹³¿Jachu Cristo au näikimtela? ¿Jachu jü Pablo enchim béchïbo kúrusit poponhuak? Ö ¿jachem Pablota tehuampo batöhuak? ¹⁴Diostane baysauhue enchimne kaabeta batöla, juka Crispota entok Gayota jíbba, ¹⁵bueituk Pablota tehuampone batöri ti kaa enchim jáunakë béchïbo. ¹⁶Kenne Estéfanasta familiapo jomeme batöla; jume huatemmeune kaa huate jaamakne huatem ket batöla. ¹⁷Bueituk Cristo kaa nee batö iaka nee yeu puaala, ál-la evangeliota nee nok sahueka nee núnula; kaa ími ániapo jita buere täyahuamta nokta hueriaka, Cristota kúrusit múkukau kaa kom tahuaria béchïbo.

Cristota, úttiära entok Diosta bétana yún jita täyahuame

¹⁸Bueituk íri noki Cristota kúrusit poponhuakähui emo tárulame béchïbo rokorapom ä jípure, të jume jineurim béchïbo, Diosta uttiära. ¹⁹Bueituk júnel jiojteri:

Jume jita täyame, juka bem täyaune kaytasi yáanake, juka jünee huamta bem tayaune yeu tahuarianake.

²⁰¿Jakusu aane jü jita áu täyáa tíame? Entok jaksu aane jü escriba, entok jaksu aane jü buéresi jita nokame, ¿jachu kaa Dios jume ániat jíápsaka jita emo täaya tíame rokuapo tahuariala? ²¹Bueituk Diosta bétana jita täyahuamta, jume ániat jíápsame bem jita täyapom katim Diosta tatáyak, Dios ä tutürek ä súaleme jinëu béchïbo juka Diosta noki nokhuäpo rokuapo jipuhumta huam am jínëu báreka.

²²Bueituk jume judíom señalim aahua, jume griegom entok tuísi jita täyahuamta jíba jaria; ²³të itapo Cristota kúrusit poponhuakamta jíba nooka, jume judíom béchïbo at teitihuame, jume kaa judíom béchïbo entok rókoora; ²⁴të jume núnurim béchïbo, judíom ö griegom, Cristo, Diosta uttiära, entok jita täyahuame Diosta bétana huéeme. ²⁵Bueituk jü Diosta bétana rokuapo tayahuame, yoremraata béppa chë jita täyahua, entok jü Diosta bétana kaa úttia, yoremraata béppa chë úttiak. ²⁶Tüisem at suuhua,

hermanom, Diosta betanem yeu púataka núnurim, eläposem kaa jaikika junëli jita täya yoremem eäpo ámani, entok jume yaüra uttiäta jípureme júne kaa jaiki, entok yörihuamta jípureme júne kaa jaiki. ²⁷Ál-la, Dios jume kayta bejreme yeu púhuak, jume jita täyame tiusi tahuaria báreka, entok jume kaa úttiakame yeu púhuak jume úttiakame tiusi tahuaria báreka. ²⁸Juka simekut jiokot maachika kaitäpo bit-huamta Dios yeu púhuak entok juka kaitäpo jipuhumta, juka simeku naïkiahumta kaitäpo tahuaria báreka, ²⁹bueituk junëli kaabe áu úttinake Diosta bíchápo. ³⁰Të áapörík béchíbo emëe Cristo Jesúspo aane, áapörík béchíbo jita täyahumta Dios itom makka, Diostau bíchaate lútula jíapsihuäpo naïkiatata tahuala, entok santosi jíapsihuäpo, entok jinëuriata áa béchíbo jípureka. ³¹Juka jïojterita jíá bénasi: “Jü áu úttileme, jum Señorpo jíba au úttinake.”

*Cristota kurusit
poponhuakäu nokhuame*

2 ¹Én éntoko, hermanom, júnakoy enchimmeu noíteka juka Diosta ára jita joaune enchimmeu nok báreka, kanne nokta uýjorik nokak entok jita taayahumta. ²Bueituk huitti nokhuäpo enchim násukne, kayta entok jüneriabáarek ál-la Jesucristota jíbba, kúrusit poponhuakamta. ³Entokne enchim násuk aanek úttia lútilatata, entok tuísi maujrimey

ino yöaka; ⁴jü ín noki entok jü Diosta nooki enchimmeu ín nokakähui, kaa jita täyahua pámanne enchim át jünetuak, ál-la Diosta Espiritu úttiärayi, ⁵bueituk jü enchim Dios eaü kaa yoremem jita täyäpo nahuanake, ál-la Diosta úttiärapo.

*Diosta Espirituta huam
yeu machílame*

⁶Tëte nau ä ettejhua jiobe, jume yúmalasi emo jípureka jita täyammaki, të kaa imi ániat jita taayahua pámani, entok kaa jume ániat rey nesaupo nesaunakeme bénasi, bueituk imëri kókkonakemme. ⁷Tëte juka Diosta bétana jita täyahumta nau ettejjo, juka huatem bétana kaa jüneriahumta, juka jita täyahuäpo esota, ikäri, ániata kee yahuay náateka Dios ito béchíbo, ä naïkiak, jum simek béppa uýjoriku itom looria béchíbo. ⁸Ikäri jume im ániat rey nesauta jípunakeme katim ä täyak, bueitukim ä täyakatek, kaibum kúrusit ä popon eiýey, juka looriapo Señorta. ⁹Të ál-la ínel jïojterita jíá pámani:

Juka pusimmei kaa bit-huakähui, entok nakammey kaa jikkaijhuakahui, entok yoremta jíápsipo kaita tahualata, Dios ä erialatukay huame áapörík ä nakeme béchíbo.

¹⁰Të Dios, Espirituy ítou yeu ä mächiriala; bueituk jü Espiritu simekut suaka át jüneiya, bueituk mekka kom Diostat ayukamta junne.

¹¹ ¿Tëe jábe yoremesu, juka yoremntat ayukamta jüneria? ¿Jachu kaa jü yoremnta espíritu at aneme? Ínëli kéchichi juka Diostat ayukau kaabe ä jüneriak, jü Diosta Espíritu jíbba. ¹²Ítapo entokte kaa juka ániat espírituta mabet-la, ál-la juka Espíritu Diosta bétana huemta, bueituk juka Diosta itom makakau jüneria béchibo. ¹³Íaribéchibote ä nooka të kaa juka nokta yoremem jita täyaka yore majtia pámani, ál-la juka Dios Espírituta yore majtia pámani, juka Espíritupo huemta Espíritupo ä tahuariaka.

¹⁴Të jü yoreme kia ä jiápsapo kara at jünéaka tatahua jü Diosta spirituchi, bueituk áa béchibo rokopo bittu. Entok kara ámet jüneiya, bueituk at suaka Espírituta eäpam át jünetunake. ¹⁵Të jü Espíritu Santota eäpáman jiápsame símekut jüneiya, të juka jünehuamta áapo huatem bétana kaa ä mabeta. ¹⁶Bueituk: “¿Jábesu juka Señorta eäu jüneriak? ¿Jábesu ä majtianake?” Të ítapo juka Cristota eäute jípure.

Diostamak tekipanuame

3 ¹Íaribéchibo ínapo hermanom, karane Espíritu Santota eäpáman jiapsäme bénasi enchimmeu nooka, ál-la kaa Dios huateka enchim eä bénasi, entok Cristotat ehuäpo ili usim bénasi. ²Lechimne enchim jítuak, të kaa buähuamta, bueitukem ketune kaa áma yúmay, éntokem én júne kaa áma yúma, ³bueitukem ketune enchim eäu johua; emoem naíbuke, éntokem nau omteka nau

nassua, ¿jachem kaa ínëli juena ehuamta jíba johua? Éntokem yorem ehuamta joaka jíba rejte. ⁴Bueituk enchim násuk senu ínel jiaahua: “Ínapone lutüriapo Pablotamak huéiye”, jü senu entok: “Ínapone Apolostamak huéiye”, ¿jachem kaa ínëli yorem ehuamta jíba johua?

⁵Huanäisu, ¿jabesa jü Pablo entok jü Apolos junne? Jachu kaa jume Señorta nesahui joame, imey nokakäpamanem ä súsualek, imi huam natepola jü Señor huehuëpulam enchim ä makak. ⁶Ínapone eechak, Apolos entok ä bäatuak; të Dios ä siútuaka ä yötutuak. ⁷Ínëli jü echákame entok ä bäatuakame kaytam tua bejre, ál-la Dios ä yötutuakame. ⁸Ínëli jü echákame entok ä bäatuakame huepulsim nau hueeri, eläposum chükula huepülaka bem kobakäu makna, jachin juka tékilta bem yáakä pámani. ⁹Bueituk ítapote Diosta tekipanualerom, eme entok jü Diosta tékkil, jume karim yáataka Dios attiärimme. ¹⁰Jum arayhuäpo Diosta nee ä mak-lä pámani, ínapone ingeniero ára kaatemta benna.

Juka teta nahuatane áma yetchak, iäri béppa entok täbuika ä béppa kaatenake, të natepola huepülaka tüisi at suanake, jachin nat béppa bem kaatehui. ¹¹Bueituk kaabe täbu teta nahuata ára áma öre, juka áma oreta béppa, iri jü Señor Jesucristo. ¹²Bueituk iri tetta nahuata béppa, jabbe sahualik entok tosalik teta buaniata

kaateme, entok ujjoli tetammei, pino kutayi, juya sääyi, entok kia chukii junne, ¹³jü tekkil huehuëpulam yáakäü jüneriataka tahuanake; huäri taahuari: ä jüneriatebonake, bueïtuk jü taji beeteme yeu ä machirianake; jü tekkil huehuëpulam yáakäü entok taij páman yeu siika türika o kaa türika tahuanake. ¹⁴Jü tékil jabeta nat béppa kaateka yakáu turika tahuakatek, ä kobakau mabetnake. ¹⁵Jü tekil jábeta yáakäü tajakátek, áapo simeta tarunake, të áapo jineutaka tahuanake, taj bëtëpo yeu buittekam ténasi.

¹⁶¿Jachem kaa jüneiya juka enchim takahua Diosta ä tiöpökähui, jü Diosta Espíritu entok enchimmet aane? ¹⁷Jábe junne juka Diosta tiöpo kaitäpo tahuariakatek, Dios ket áapörík kaitäpo tahuarianake, bueïtuk jü Diosta tiöpo, enchim takahua, Diostau bíchaa santosi naïkiari.

¹⁸Kaabe áu baytaünake; jábe junne enchim násuku ímí ániapo ayukamta au täya tíame, kayta täyamta Bénasi áu jípunake, chë yúmalasi simeta täya béchïbo. ¹⁹Bueïtuk jü sime ímí buíapo jita täyahuame Diosta béchïbo kia kaa suära; bueïtuk jiojtetaka órek: “Bem jita täyaka emo buerialëpo Dios am jioptuaka am tojja.” ²⁰Júchi entok: “Jü Señor jüneiya kia ä bejatukähui jume jita täyaka eähui.” ²¹Ínëli, kaabe yoremem bétana au úttilnake, bueïtuk simetem eme attiak: ²²eläposu Pablo, eläposu Apolos, eläposu Peero, eläposu jü ánia,

eläposu jíapsihuame, eläposu kókkohuame, eläposu jü én hueri, eläposu jü chúkula hueenakeme, simetem attiak. ²³Enchim entok Cristo attiak, Cristota entok Dios.

Jume apóstolim tekkil

4 ¹Ínëli, jume yoremem Cristotau tekipanualerompom itom jipunake, entok juka Diosta ehuil jípurëpo ministerio tékilta joame Bénasi. ²Én entok ínëli türi, jum ministerio tékilta johuäpo úttia, huepülakam huitti eaka áma bittunake. ³Ínapone enchim bétana kaa yun yäura bithuamta jípure, entok tribunal yäura bétana junne, bueïtuk ínapo júnene kara ino yuktia kaa tuísi ino aane tiaka. ⁴Kaa türikne ín jíapsipo kaita jípure jiobe, tëne kaa äri béchïbo tü yórempo ino naïkia, të jü Señor, áapo yäura bithuamta nee makka. ⁵Inentakem, kaabetat kia nooka tiempota kee yúmayo, Señor áapo yepsakátek, juka esota entok kaa machiku ayukamta bittebonake, entok juka jíapsi ehüäpo ayukamta jüneriatebonake; huanäi huehuëpülakam ä mabetnake Diosta am úttilnakähui.

⁶Të ikäri, hermanom, ejemplopone enchim ä tejhua, ino bétana entok Apolosta bétana, enchim ín nakë béchïbo, bueïtuk itom bíchakem jüenake, kaa juka jiojteta béppa enchim enakhui, jachinai jünem huepülak buerialinake täbuik entok kaitäpo bínnake. ⁷Bueïtuk, ¿jábesu huatem násuk, béppa enchi

ketchak? Entok jü em jipurëhui, ¿jítasë kaa mabet-lataka ä jípure? Entok ä mabet-latukäteko, ¿jatchiake ái emo buérialë, kaa ä mabel-latukamta bënasi?

⁸Enchimmeu béja kayta bëye, bejem riikom, éntokem itot kaa huijjuteka reeyim, ¡türi eiye eme reeyimtuko, itapo ket ínëli enchimmak reyimtaka nesau eiye! ⁹Bueituk ínën nee eiya, jume apóstolim símeta chupëpo, Dios ániau itom yeu jabuala, kókkohuamta itot chupabahuamta bënasi, ínëlite buérialihuaka ániat bithua, ángelesim entok yoremem bétana. ¹⁰Cristota itom nakë béchïbo, itapo katte susuaka bithua, eme entok Cristota sualhuäpo susuak; ¡tapote úttia lütüla, eme entok úúttiak, ëme yörihuakem bithua, itapo entok kaa bibitpeehua. ¹¹Én tajti të tebaüre, entokte bai kókkko, katte sankok, jópemette chonhua, entokte kaa jouhuak. ¹²Lottekate tekipanua itom mamammeyi; entok béttesi ítot nokhuai junne, ¡tapote Diosta tü eäu am netanria, jájanate jiokot johua, tëete yanti eaka ä mabeta. ¹³Jájana itot nokhuay junne, Diostaute am nok-ria, jume ániat jíápsame entok én tajtim chukta bënasi itom bitcha, juka símem kaa huatiahui.

¹⁴Kanne enchim tiutua báreka íkái jöjte: ál-la enchim üusekam ténasi entok enchim nákekane kutti nooka. ¹⁵Eläposum diez miltaka enchim majtiä Cristota bétana, kaibem yún áchayrim jipunake; bueituk Cristo Jesúsopo ínapone enchim usiak

evangeliopo. ¹⁶Én entokne enchimmeu ujbuanna, ín ino nüyë bënasem emo nüye.

¹⁷Íari béchïbone Timoteota enchimmeu bittua, íri Jesucristota sualhuäpo ín üusi tüisi ín nakëhui, kaa amáu bíchaka Cristotamak hueme, áapo enchim au huatituanake jachin ín ä joähui juka Cristota tekkil, entok jachin síme kätana ín am majtiähui jum Cristota sualhuäpo nau anim anëpo. ¹⁸Të huate entok tüisi emo buérialë, bueituk jauhuey júne kaa enchimmeu nee huee máchilem tenasi. ¹⁹Tëne laüti enchimmeu hueenake, Señorta ínel eäyo, entokne ä jünerianake, të kaa juka nokta jíbba, ál-la jume emo buérialëka úttiata mabet-lame. ²⁰Bueituk jü Diosta rey nesauri, kaa nokpo jíba huéiye, ál-la uttiäramaki. ²¹¿Jitasem huatia? ¿Enchimmeune hueenake jibebiaka, ö yore nákuhäpo, entok espíritu yanti jíápsihuäpo?

Kaa türük bétana yaura bithuame

5 ¹Lütüriapo enchim násuk jikkaijtu jü kaa türi, íri kaa türi jume kaa judíom násuk júne kaa jikkaijtu; ínëli hueepulakätuk enchim násuk ä huaímáiyë jípureka áamak jíápsa. ²¿Emem emo jikau cha buérialë, jachem kaa jiokot tiusi eepo yúmala? Bueituk juka íkái yakamtem enchim násuk pakun yeu huikke. ³Lütüriapone, ín takahuäpo kaa enchimmak aane, të ín espíritupo ál-la, ínëli enchimmak aneka juka íkái yakamta yäura böota náa mak-la. ⁴Itom Señor Jesucristota

tehuampo, ín espiritumakem emo nau tojja, entok itom Señor Jesucristota úttiarämaki. ⁵Huanäi iri Satanásta mammo tojina, juka kaa türik at ayukamta lutinakë béch'ibo, bueituk huäri tahuarit, juka Señorta yepsay ä espírituhua jinëutuna.

⁶Jü enchim emo buérialéu kaa türi. ¿Jachem kaa jüneiya: “Jü levaduura ilikkika junne, síme tujta huechia tabbe”? ⁷Levaduura binhuatumta bétanem emo tüte, bemela tusitaka ä tahuanakë béch'ibo, kaa levaduura, bueituk jü itom pascua Cristo, béja ito béch'ibo kúrusit poponsuhuak. ⁸Inélite pajkonake, kaa levaduura binhuatuupo, entok kaa levaduura jüena ehuäpo, ál-la panim kaa levaduura kápo entok lutüriapo tü jiapseka.

⁹Enchimmeune jüjtesula, katem ámemak emo türe, jume kaa emo jubeka nau jiápsammaki. ¹⁰Karem tokti emo omoute, jume imí ániat nau jiápsaka kaa emo jubekammaki, ö jume uttesi tomita ukulemmaki, ö ekbualerommaki, entok jume jita júne dios tiaka ä yöremmaki; bueituk ä ínëlitunakey úttiatü eiyeý ániat enchim yeu sakanakëhui. ¹¹Al-lane enchimmeu jüojte, kaa enchim ámemak emo türi sáhueka, jume emo hermanom tiaka, të kaa emo jubeka nau jiápsammaki, entok tomita úttesi ukulemmaki, entok jita júne dios tiaka ä yöremmaki, entok jü bette nokta nokamtamaki, entok jü vino jülerotamaki

entok jita éekbualerotamaki; jü ínëli jiápsammaki, katchan júnem ámemak jibuäpo yúmala. ¹²Bueituk jume pákun aneme, ¿jita lutüriatasune jípure, kutti lútula am jfapsi sáu béch'ibo?, ¿jachem kaa jume huaijhua aneme, emëe kutti lútula jíapsi sauhue? ¹³Bueituk jume pakun aneme, Diosta nok yäura ámet chupnake, juka jüena eaka jiápsamta yeuhuem ä beeba enchim násuku.

*Juez kaa Dios huatemta
bíchäpo nassuahume*

6 ¹¿Bueituk emëe enchim násuk jabetamak kaa tüisi tahualataka jita nau tüte baahuay juezta bichäpém emo yeu totoja, jume Cristota sualhuäpo nau anim bíchäpo emo yeu toijmachika junne? ²¿Jachem kaa jüneiya jume Cristota sualhuäpo nau anim ániat jiápsame yäura bittebonakëhui? Buietuk ínëli jume ániat jiápsame enchim am yäura bittebonakei, ¿jachisuntukem íkai kaa tua buere machik kaa obiachik kara rutuktia? ³¿Jachem kaa jüneiya jume ángelesim bette nokta itom amet chupanakëhui? ¿Të, chë junne, juka imí ániat ayukamta? ⁴Bueituk emëe juka imi ániat ayukamta yäura bittebotek, ¿jatchiakem jume Cristota sualhuäpo nau anim kayta áma júneriamta yäura yetcha? ⁵Enchim tiunakë béch'ibone ínel jiaahua, ¿jachu enchim násuk huepülaka júne kaabe, kooba suakari, ä hermanom násuk juka kaa tüisi huemta rutuktia

béchĩbo? ⁶¿Të senu hermano täbui hermanotamak yaurapom emo yeu toijlataka nau nok nassua, të íkärim johua Diosta kaa súaleme bíchápo?

⁷Ínëli béja lutüriapo, kaa türi jü enchim násuk nau nok nassuahuame, ¿jatchiakem kaa yanti eaka ä mabeta juka enchim bej-reka johuamta? ¿Entok enchim jita úhuamta? ⁸Të emëe huatemem bej-reka jita am úuhua, jume hermanom junne.

⁹¿Jachem kaa jüneiya jume lutüla huemta kaa joame, kaybum áman kimunake jum Diosta reytaka nesahuëhui? Katem ä öbia; jume kaa emo jubeka nau jíápsame, jume tattäbui diosim yöreme, jume kia jábe jámutta kaa jubeka áamak jíápsame, jume yorememtaka jáamuchim bénasi emo nüyeme, entok ä bénasi yoremamak au jipureme junne. ¹⁰Jume ekbualerom, jume uttesi tomita ukuleme, jume vino jilerom, jume béttesi jabetat nokame, jume baitäupo jabeta jita úuhuame junne, imëri kaybum áman kimunake jum Diosta reytaka nesahuëpo. ¹¹Emëe huate ínëli jíápsay; të ënem béja baksiari, entok Diostau bícháa naïkiataka santosi yáari, Señor Jesucristota tehuampo lütula hueme enchimet yáari, entok itom Diosta Espirituyi.

Jü takahua santosi yáari

¹²Sime ino béchĩbo türi jiobe, të kaa sime ára yáatu; sime ino béchĩbo türi jiobe, tëne kayta bétana ino yuyüitebonake. ¹³Jü

buáhuame topata béchĩbo, jü topa entok buáhuamta béchĩbo, të imey nahuichim Dios kaytasi am tahuarianake; të iri takahua kaa emo jubeka nau jíápsihuamta kaa ay ä yáa béchĩbo, ál-la iri taka Señorta béchĩbo, jü Señor entok íkái takaata béchĩbo. ¹⁴Dios entok, juka Señorta toboktiakame, itom ket toboktianake ä úttiärayi.

¹⁵¿Jachem kaa jüneiya bueítuk itom takahuam, Cristota takaamak huépülsi nauhuam órekähui? ¿Jachune jume Cristota takahuammet hueri nüka, jámutta takahua yorememmak ehüil au türemtat am chaanake? Èe kia jita béchĩbo junne, kaybu. ¹⁶¿Ö jachem kaa jüneiya jü ilebenak jámuttau rukteme, huepul takahuapo áamak ä tatahuähui? Bueítuk jü jiojteri ínel jiaahua: “Nahuichikam huépülak nau takahuanake.” ¹⁷Të jü Señorta eápáman jíápsi báreka au rukteme, huepul espíritupo áamak tahuanake.

¹⁸Juka kaa emo jubeka nau jíápsihuamtem tojaka sakka, jü täbui kaa türi yoremta jojoau kaa ä takahuapo yeu huéiye, të jü jámutta kaa jubeka áamak böyeme, ä takahuabet kaa türik johua. ¹⁹¿Jachë kaa jüneiya juka enchim takahua Espíritu Santota ä tiöpokähui, iri enchimmet aane, éntokem Diosta bétana ä jípure, éntokem emëe kaa emo attiak? ²⁰Bueítukem bejhuapo jinnuri; enchin takahuäpem Diosta úttile, entok enchim espíritupo, imëri Dios attiärimme.

Jubiahuäpo emo consejohuame

7 ¹Juka huatek bétana enchim ínou jiojtekähui.

Jü yoremta béchibo chë türi eiyey kaa jámutta nüko. ²Të kaa emo jubeka nau jápsihuatma ito násuk ayukä béchibo, elapo yoremem huëpulam jubnake, jume jáamuchim junne huëpulam kunanake. ³Jü jubekame jámutta kaitäpo siroktuaka yúmalasi ámak jápsinake, alë Bénasi kétchi jü jammut ä kunáamaki. ⁴Jü jammut ä takahua kaa yeeka, ál-la ä kunahua jíbba, entok kétchi jü yoreme ä takahua kaa yeeka ál-la ä jubiahua jíbba. ⁵Katem emo koptia báreka éenake, al-lem nanabeu eaka chubala emo tojja, bueítuk oraciompo Diostáamak am báreka, huanárem chúkula huepulsu júchi emo nau toijnake, Satanásta kaa enchim jioptuanakë béchibo. Jum emo ukulhuapo kaa enchim úttiakabéchibo.

⁶Téne íkái consejota enchimmeu nooka, të kaa nesauta Bénasi. ⁷Síme yorememne inobénasi emo nütua peiya, të kaa simetaka Diosta bétana ä mabet-la juka kaa jubeka bem jápsinakëhui, lutüriapo hueepulaka ínëli, jü senu entok täbuási.

⁸Téne ínel ámeu jiaahua, jume kee jubemmehui entok jume jokoptulammehui, bueítuk amebéchibo chë türi eiyey inobénasi tahuakateko. ⁹Të jume kaa jubeka ára jápsihuatma, Diosta bétana ä mabet-latuko, jubëem, éntokem kuuna. Bueítuk chë türinake. Jume kaa emo yüeka kaa tüisi ayunaketeko.

¹⁰Jume emo jubeka nau jáápsame, nesautane am makka,

të kaa ínapo, ál-la jü Señor: Jü jámmut ä kunahua kaa toijnake; ¹¹ä tójakátek, kara kunaa, të ä kunabeu notteka ára au jiokore; entok jü jubekame ä jubi kaa toijnake.

¹²Ínapone jume huatemmeu ínel jiaahua, të kaa jü Señor: jábe hermano kaa Dios huatemta jubekame, të jü jámut ínëli ámak jápsibarëteko. Kara ä tojja. ¹³Senu jammut, kaa Dios huatemta kunakátek, të jü yoreme ínëli ámak jápsibareteko. Kara ä tojja. ¹⁴Bueítuk jü kunari kaa Dios huateme, juka jámmutta Dios huate béchibo, áapo Diosta tü eäu jípunake; jü jámut kaa Dios huateme entok ä kuna Dios huate béchibo áapo Diosta tü eäu jípunake, bueítuk täbuiasi enchim aaney entok, jume enchim úusim katim Dios huateka tahuanake, të enim Diosta tü eäu jípure.

¹⁵Të jü kaa Dios huateme aü naíkimatekateko, Akë ä tojja. Bueítuk nahuichikam karam úttiapo nau aane. Ä inelituko jü hermano o jü hermana beja búttiatunake, bueítuk yanti eäu Dios itom núnula. ¹⁶Bueítuk, ¿jáchise jüneyia, empo jámmut, jáamak jü em kuuna jinëutaka ä tahuanakëhui? ¿Ö jáchise jüneyia, empo kunahuari, jáamak jü em jubi jinëutaka ä tahuanakëhui?

¹⁷Të jáchin hueepulaka Diosta ámet ä naíkimatekapo ámani, entok jáchin Diosta am núnukäpo ámani ínëlem ä yauhua, íkäine síme jume Cristota sualhuäpo nau animmet nesahuek. ¹⁸¿Bueítuk jábe circuncionta jípureka

núnuhuak? Circuncionte jípureka taahua, ¿të jábe kaa circuncionta jípureka núnuhuak? Kaa au circunsidaruanake. ¹⁹Jü circuncion kayta bejre, entok jü kaa circunsidaruahume junne, ál-la jü Diosta nésahui ériahuame. ²⁰Huehuëpulaka jáchin Diosta bétana bem nunuhuakapo, junëlim tahuanake. ²¹¿Jachë nenkitake tekoka núnuhuak? Katë jáchin eiya; të empo jum em nenkihuakapo ára emo yeu huíkëtek, Akë ä jaria. ²²Bueituk jü nenkitaka tekoka, Señorta ä núnuko, búttiataka tahuanake, ínëli këtchi jü búttiataka núnuhuakame, Cristotamak sumataka tahuanake. ²³Bejhuapëm jinnuri, katem júchi yorememueu emo nenkaka am teko bare. ²⁴Ínëli, huehuëpulaka, hermanom, jachin jíápsaka núnuhuakatek, junëli au nüyeka jíápsinake Diosta béchïbo.

²⁵Jume kee kuname béchïbo, kanne nesauta jípуре Señorta bétana, tëne ín eäü enchim tejhua, juka Señorta yore nak jikolëpo ä jajamlatakane, Cristotat jíba eiya. ²⁶Imï huamne tü ehuamta jípуре, juka itou ayukamta obiachi béchïbo, bueituk jü yoreme tüisi ayunake ä aane bénasi tahuakatëko. ²⁷¿Jatchë jámuttamak emo súmala? Katë emo búttia báare. ¿Katë jámuttamak emo súmala? Katë jub báreka eiya. ²⁸Të empo jubekätek, katë kaa tüisi ayunake; entok jü jamut beme kunakätek kaybu kaa tüisi ayunake, të ímechiri jü jikot emo bit-huame takahuapo

ámet ayunake, të ínapo íkáine kaa enchim jipu ía.

²⁹Tëne ikai nooka, ín hermanom: Jü tiempo kopela aane. Én entok bat bitcha, jume jubekame, kaa jubekamta bénasim emo nüpo yúmala; ³⁰jume buaname éntok, kaa buanamta bénasi; jume al-leame éntok, kaa al-leamta bénasi; jume jita jinnume entok, kayta attiakamta bénasi. ³¹Entok jume imï ániat ayukamta musauleka ä joame, katim ä joamta bénasi emo núnake, bueituk jü ániat ayuka ujyori béname lülüte.

³²Kaa yúmaisine kaa enchim emo bit ía. Jü kaa jubekame jáchin jum Señorta nesaupo ä annakeu jíba huatia, entok jachin juka Señorta ä al-letuanakëhui; ³³të jü jubekame, ániat ayukamtat jíba kaa yúma, ä jubi al-letua báreka. ³⁴Ínëli ámet júnakiachi jü kunakamtachi entok kaa kunakamtachi, jü kaa kunakame jum Señorta nesaupo ä annakeu jíba kaa yúma, entok jachin Señorta bíchäpo huepulsu au ä jipunakëhui, taakapo entok espíritupo; të jü kunakame juka ániat ayukamtat jíba kaa yúma, ä kunahua al-letua báreka.

³⁵Ikaine nooka tüisi enchimeu huenakë béchïbo, të kaa obisi enchim emo bínnakë béchïbo, ál-la huéchiapo entok simeku türik joaka, entok inëlem kaytat obisi eaka Señortau ruktinake.

³⁶Të jábe ínel eäteko: Jü ín mala béja yöhue ä kunanakeu huasuktiriam at siime. Béja au kunatuapo yúmala, ä yáa bareu

yanake, kaa Diosta bejre, eläpo kunanake. ³⁷Të senu ä jiápsipo huitti ehuamta jípureka, kayta áu bëyeka, ínëli ä éäü áapo attiaaka, ä malahua kaa kunakamta toij béchïbo, tüisi aane. ³⁸Të ínëli jü ä kunatuame, tüisi aane. Të jü kaa ä kunatuame entok, chë tüisi aane.

³⁹Jü jamut kunakame súmataka jiápsa, ä kunahua ketune jiápsayo; të ä kunahua mukuko búttiataka taahua, ára ä kunabareu kuna, të ál-la Señorta sualemta kunanake. ⁴⁰Të ínel ín eäpo, chë júne Diosta tühua mabet eiyey kaa júchi kunakáteko, bueítuk ínapone ket Diosta Espíritu jípureka.

Jü buáhuame ídolómmu toijri

8 ¹Juka buáhuamta ídolómmu toijta bétana, entok bejate jüneiya simetaka jita ito täyähui, jum jita täyahuäpo emo jabelhuame áma ayuk, të jum yore nakhuäpo jita täyahuäpo yore yötutua. ²Bueítuk jábe jita áu täyalame, ketune kayta jee täya, tua jita ä täya éäpo. ³Të jábe Diosta naketek, ä bétana täyahua.

⁴Juka buáhuamta ídolómmu toijta bétana, jüniate juka ídolota ániapo kayta bejrehui, bueítuk kabe entok Dios, huépúlaka jíbba. ⁵Elaposu huate emo diosim teaka täyahua, imi buíapo entok téhuekapo junne (ínëlim juebenna jume diosim ti tettehuahuame, entok jume yörihuame), ⁶simeta íkái násuk itobéchïbo huépúl Dios jíbba, achayhuariataka, áapörík bétana simetaka huéiye, itapo entokte ä béchïbo, entok huépúl Señor Jesucristo, áapörík

béchïbotaka síme ayuk, itapo entok áapörík huámi.

⁷Të ä täyahuame kaa simemmet ayka; bueítuk huate imi tajti, ídolómmeu joyhualataka, ímëi ídolómmeu toijtam buabuäyey, ínëlim juka bem jíapsi ehuamta kaa úttiaka béchïbo, katim at jünéaka tatahua. ⁸Huitti nokhuäpo juka itom buäyepo Dios ä bíchäpo kaa chë itom mabetnake; bueítuk itom jïbuä béchïbo katte chë tuttüri, entok kaa jïbuätek júnete kaa chë tuttüri Diosta bíchäpo. ⁹Të áachem suhua juka huitti hueka enchim täyapo, jume kaa jíapsi úttiakame kaa jiopnakë béchïbo. ¹⁰Bueítuk jábe enchi bichátek, jünéaka enchi ä täyähui, ídolóm yörihuäpo enchi katek, jü ä eäpo kaa jíapsi úttiakame, ¿jachu kaa áma jïbuä báanake jáni, jum ídolóm yörihuäpo? ¹¹Entok em jita täyapo; jü hermano kaa jíapsi úttiakame au tárúnake, të iari béchïbo Cristo ket múukuk. ¹²Bueítuk imi huám em Dios bejrim, jume hermanom bej-reka kaa tüisi aane, juka bem jíapsi ehuäpo kaa úttiakapem am sasabuania, inëlem Cristota bej-reka aane. ¹³Iari béchïbo, jü buáhuame ín hermanota ai ä huennaakey, jauhuey júnene kaa huakasta buánake. Bueítuk juka ín hermano kaa jiopnake béchïbo.

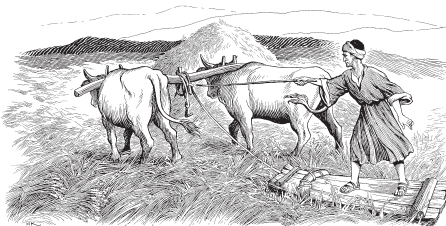
Jume apóstolta lutüriam

9 ¹¿Jachune kaa apóstol? ¿Jachune ín äü kara johua? ¿Jachune kaa juka itom Señor Jesústa kaa bit-la? ¿Jachem kaa

emëe ajäria jume Diosta ääpo ín tekkil? ²Bueituk huatem béchibone kaa apojtoltukätek, lütüriapone enchim béchibo ál-la apojtol; bueituk emem ä lutüriatebo juka Señorta tekilpo ín apóstoltukähui.

³Jume nee natuamene inenne ino nokriaka am yommia:

⁴¿Jachute kaa lutüriata jípure jita itom buänake béchibo entok jita itom jinake béchibo? ⁵¿Jachute kaa lutüriata jípure jubiaripo senu hermata itomak nunüp béchibo, jume huate apojtolim Bénasi, jume Señorta saylam, entok Peero? ⁶¿Ö Bernabé entok ínapo, katte lutüriata jípure kaa entok itom tekipanuanaké béchibo? ⁷¿Jábesu ä boosapo tomi bejteka sontaro huerama? ¿Jábesu jume parasim el-lataka jume takam kaa buäpo yúmala? ¿Jábesu jume animalim suayaka kara am lechí jéye? ⁸¿Íkaine nooka ín yoremuka pámani? ¿Jachu jü ley ket kaa íkái nooka? ⁹Bueituk jum Moiséjta leypo ínél jiojteri: “Juka bues tirijkom jotamta katé ä bobosaltua.” ¿Bueituk Dios ket am suaya jume buéesim? ¹⁰Ö, ¿tua kayta yeu beaka íto béchibo júnel jiaahua? Bueituk íto béchibo jiojteri; jü moiteme tuhuata boobíchaka moíte, entok

(1ª de Corintios 9:10)

jü tirijkom jotame juka báchiata ä mabetnakéu boobíchaka. ¹¹Të itapo juka espíritupo huemta enchimmet echäkatek, ¿buere ujjori eiyye juka chupemta toboktihuäpo enchim bétana? ¹²Të ínëli huate enchimmak lutüriata jípure, ¿të itapo chë junne?

Të íkái lutüriata të kaa nula, ál-late kaa huanti aneka simeta huéria, bueituk Cristota evangelio kayta ä bia chatunaké béchibo. ¹³¿Jachem kaa jüneiyya jume Diostau bíchaa naïkiapo tekipanuame, juka tiöpopo ayukamtam buäye, entok jume altarpö jita joame juka altarpö ayukamtayim emo ania? ¹⁴Ínëli ket nesahuek jü Señor, jume evangeliota bétana nokame, evangeliopo ayukamtayim jiapsínake. ¹⁵Të ínapo kanne iachi jiahuiteka, entokne kaa íkái jiojte ínëli inomak ayuna béchibo, bueituk ín muknakeu chë türi, kabeta kee jee nee ä üuhuayo, juka huitti eaka Diosta noki enchimmeu ín nokakähui.

¹⁶Bueituk ínapo juka evangeliota nokaka, karane ino buérialé; bueituk úttia ín ä yáanakéhui, entok béttesi inou huenake kaa evangeliota nee nokayo. ¹⁷Juntuksan tü eaka ä joätek, juka ín kobanakeüne makna, të kaa tü ehuäpo ä joätek, bueituk ín ä yáanaké béchibo Diosta bétanane nesauta mak-ri. ¹⁸¿Jítasuntukne kobanake jäni? Juka Cristota evangelio huatemmeu nokakane kayta bejtuahuaka ä johua, juka

evangelioipo ín anianäu lutüriata jípureka junne, kannä nüye.

¹⁹Bueituk kaabemmuu nee sumari, tēne én ín eäpo simemmu ino summa, bueituk juebenam Cristota béchibo koba báreka.

²⁰Jume judíom béchibo nee judíota bénasi ino nüye, Cristota béchibo am koba báreka, jume leyta bétuk aneme ket nee áme bénasi ino nüye (elaposune kaa leyta jápáman huéiye), jume leyta bétuk emo nüyeme Cristota béchibo am koba báreka. ²¹Jume kaa leyta jipureme béchibone, kaa leyta jipuremta bénasi ino nüye (Diosta leyta kaa jipurem tenasi, tē Cristota ley ál-la), jume kaa leyta jipureme Cristota béchibo am koba báreka. ²²Jume kaa üttiakammakne kaa üttiakamta bénasi ino nüye, jume kaa üttiakame Cristota béchibo am yö báreka, simemmakne, simeku áme bénasi ino nüye, Cristota am jineunakē béchibo. ²³Íkaine johua evangeliota béchibo, ín tekipuanüpo áamak ä jipu báreka.

²⁴¿Jachem kaa jüneiya simetaka jume estadiopo jínkölame, simetakam eaka tenne, tē huépülaka jíba yönake? Inëlem tua eaka tenne ä yöbéchibo.

²⁵Sime jume jínkölabareme, simeta kaa tüisi ámeu huechemtam toijnake, bempo lutüriapo juka corona momoyemta koba báreka, tē itapo, juka kaa momoyemta. ²⁶Íari béchibo ínapo, ínëline buyte, kaa jáamak junne tí eaka, ál-lane ínëli nássua, tē kaa kia jekata chónamta bénasi. ²⁷In takahuane kaa jikoleka üttiapo

ä tekipuanuatua, jáchinaik júnene ínapo huatem majtiasulataka, inaposu päku tahuanake.

Ídolum bétana kuttílasi nokhuame

10 ¹Bueituk kanne enchim ä koptia ía hermanom, bueituk simetaka jume itom áchayhuarim namuta bétukim aanek, entokim simetaka bahue síkiripo áman yeu sajjak. ²Entok simeta Moiséjta huam batöhuak, jum namupo entok bahuapo, ³entok simetaka juka espíritu buähuamta buäka, ⁴entok simetaka jume espíritu báam jëka; bueitukim simetaka jum tetapo baa jëka, íri teta Espíritu entok ámemak huéesimey, íri tetta entok Cristotukay. ⁵Bueituk sime jeelaam kaa Diosta eä paman ayuk, Dios entok kam tütürek, íari béchibo mekka ánia pariapom kókkok.

⁶Siime íri yeu sika itom ä jünerianakē béchibo, bueituk ä jüneriaka kaa türík kaa itom ukulnakē béchibo, bempörim ä ukulekä bénasi. ⁷Entokte ídolum kaa yörinake, jume huate áme násuk aneíhui bénasi, áme bétana ínel ä jíofteripo: “Jü gente joteka jibuak entok víno jeeka, huanärím japteka nau yeu taiytek.” ⁸Kaa emo jubeka nau jápsihuaamta junne katte ä joopo yúmala, bempörim násuk huatem ayuka bénasi, íari béchibo senu táapo veintitrés miltakam huatteká kókkok. ⁹Entokte kaa Señorta bejnake, bueituk bempörim násuk huatem ä bej-rekä bénasi, íari béchibom

bakot kirmmey kókkok. ¹⁰Entok katem Diosta bej-reka nokbare, bempörim násuk huatem Diosta bej-reka nokakä Bénasi, huanäi jü sússuahuamta tekiakame am sühuak.

¹¹Íri síme ámeu yeu siika itom ä jünerianakë béchïbo, entokim jïojteri, kutti nokta itom täyanakë béchïbo, jume én ániata abe lütey jíápsame béchïbo. ¹²Íaribéchïbo, jü huitti eäka huekame, tüisi au suayanake kaa huet béchïbo. ¹³Yore jïöbila báahuäpo áma pappehuä páman enchimneu huéiye, jume huatem ama jïöbilahuakä Bénasi maachi. Të Dios huitti ä éäpo kaibu itom jïöbilanake jum kara itom áma yumä pámani, ál-la itom jïöbilatek ket juka ára áma yeu kathuamta itom maknake, bueítuk itom áma yúmanakë béchïbo.

¹⁴Íari béchïbo, emëe ín nakëhuim, ámem yeu kaate jum ídolom yörihuäpo. ¹⁵Jume suamsi emo nüyeme benammeune nooka, áachem suhua jü ín nokakaubechi. ¹⁶Jü kopa Diosta tühua hueriamta, Diosta tühua itom at chupahui, ¿jachu kaa jü Cristota ojbopo huepulsu nau ehuame? Jume panim itom rebektiahui, ¿jachu kaa jü Cristota takaapo huepulsu nau ehuame? ¹⁷Jume panim huépülay, ítapo entok juebenna, tetë huépülak nau takahuak; bueítukte símetaka huamey huepul paanin nau buäye.

¹⁸Takahuapem Israelitam bitchä; kabara huakasta altariu toijta bem nau buäkä béchïbo, Diosta bíchäpom huepulsu nau

taahua. ¹⁹¿Jítasune júntuk nooka? ¿Jachu jü ídolo yörisi maachi, ö jü buähuame áu órehuame? Síme iri Diosta bíchäpo kaa bejre. ²⁰Ëe, bueítuk jume kaa judíom lemonio altarihuim ä totoja, inëlim lemoniom béchïbo ä johua, të kaa Diosta béchïbo, íari béchïbo ínapo kanne lemoniommak íkäi enchim jo-ia. ²¹Karem juka Señorta kopa jëye, entok juka lemoniom koopa, karem Señorta mesau jotë, entok lemoniom mesahui. ²²¿Ö te Señorta júneli naïbuktuanaake? ¿Jachute áa béppa chë ütiak jáni?

***Diosta ujoyória bechibem
símeta johua***

²³Árane símeta johua, tëne kaa símeta jopo yúmala; síme türi jïobe, të kaa síme ára Diostau bíchaa yore yotütua. ²⁴Kaabe juka tüisi au huechemta jíba jariubanake, ál-la, tábuik béchïbo tühuaata.

²⁵Huakajta nenkihuäpo, símeta áma nenkihuamtem ára buäye, kayta natemajeka, jíapsi ehuamta béchïbo; ²⁶bueítuk Señor juka buíata attiak entok símeta at ayukamta.

²⁷Jábe kaa Diosta sualemta enchim jibua néjunëk, eme entok áman sajakätek, símeta enchimneu orehuakamtem buäye, kayta natemajeka, enchim jíapsi eri béchïbo. ²⁸Të jabeta ínel jiayo: “Íri ídolommeu toijri”, katem ä buäye, huakay junël jiaka béchïbo, entok jíapsi ehuamta béchïbo; bueítuk Señor juka buíata attiak entok símeta at ayukamta. ²⁹Jü jíapsi eri, të kaa emo bétana.

Ál-la huä senuk bétana:
 “¿Jatchiaka ínapo yuktiana, täbui jíapasi erita béchiĭbo? ³⁰Bueítuk ínapo Diosta báysahueka ámemak ä joäteko, ¿jatchiakam kaa nee türinake iäri béchiĭbo, Diostane báysahueyo?” ³¹Ínel entok eme jĭbuätek ö jita jĕyetek ö huatek jita joätek, íkái simetem yáuhua Diosta looria béchiĭbo. ³²Katem jume judíom kaa türiku jioptua báare, entok kaa judíom junne, entok jume Cristota sualhuäpo nau anim junne. ³³Bueítuk ínapo kĕtchi símeku, simemmakne ino türe, kaa juka inou bíchaa türik jíba jariaka, ál-la juka símem béchiĭbo türik, am jinĕutunä béchiĭbo.

11 ¹Inobenasem jíapsibare, Crístota bĕnasi ín jíapsäpo.

Jamuchim sanko

²Enchimne úttile, hermanom, bueítuk símeku ínohuem huaate, éntokem juka enchim ín majtiakäu ketune jípure, enchim ín ám makakä bĕnasi. ³Tĕne enchin jünee-ia, síme yorememmu Cristota kobatukähui, jü yoreme entok jámuttahui, Dios entok Crístotahui. ⁴Síme yoreme orancionta joame entok Diosta noki nokame, kobat au pattialataka, juka au koba yöta kaa yöre. ⁵Tĕ síme jamut oraciónta joame entok Diosta noki nokame, kaa kobat áu pattialataka, juka au koba yohueta kaa yöre; nahuau pitti au chon chuktialata bĕnasi tatahua. ⁶Bueítuk jü jamut

kaa áu koba jintuame, au chon chuktianake; tĕ nahuau pitti áu chon chuktia béchiĭbo tihuĕtek, áu koba jintuanake. ⁷Tĕ jü yoreme kaa áu koba pattiaipo yúmala, bueítuk Diosta benna loriapo entok Diosta looria jünakteri; tĕ jü jamut yoremta ujyóriapo huéiye. ⁸Bueítuk jü yoreme kaa jámutta bétana huéiye, ál-la jü jamut yoremta bétana, ⁹entok jü yoreme kaa jámutta béchiĭbo yáahuak, ál-la jü jamut yoremtä béchiĭbo. ¹⁰Íaribéchiĭbo jü jammut ä kobapo seña yaurata ä jípunakĕu úttia, jume ángelesim béchiĭbo. ¹¹Cristota nau sualhuäpo, jü yoreme entok jü jammut karam natepola jíapsa. ¹²Bueítuk jachin juka jámutta yoremata yáa simlä bĕnasi, ínĕli kĕtchi jü yoreme jámuttat yeu yoremata; tĕ síme Diosta bétana huéiye.

¹³Tüisem at suuhua: ¿Jachu türi jáni, jü jámutta béchiĭbo kaa au koba pattialataka oraciónta joäteko? ¹⁴Jum itom ito ujuhüá pámanate at jüneiya, jü yoremata béchiĭbo tiusi ä machiakähui tettébesi au ä chon yöturianakĕpo. ¹⁵Tĕ jü jamut au ä chon yöturiapo, at utti, bueítuk jume choním mak-ri, ámey ahuä koba pattianakĕ béchiĭbo. ¹⁶Tĕ simeta ikái bétana, jábe at nok nassua bárĕtek, itapo kaa íkái boojoria, entok jume huate Diosta iglesiam junne.

Jü Santa Ceenapo jájana johuame

¹⁷Tĕ ikái enchimmemu jĭojtekane, kaa enchim úttile, bueítukem kaa juka chĕ türik béchiĭbo emu nau totoja, ál-la juka chĕ kaa

türik béchïbo. ¹⁸Bueïtuk tua batchu, emëe emo nau tojäteko Cristota sualhuäpo, juka emo naïkimtehuamtane jikkaja enchim násuku, entokne senu huëpáman ä suale. ¹⁹Bueïtuk úttia enchim násuk emo naïkimtehuamta ayunakëhui, bueïtuk huame enchim násuk tüisi kateme täyaná béchïbo. ²⁰Bueïtuk emëe emo nau tojakäteko, ïri kaa jü Señorta Santa Ceena buähuame. ²¹Bueïtuk huepülaka bat jibuätek, bachim juka bem buäbareú buabuäye, të jü senu tebaürinake, jü senu entok naamuknake. ²²Jachisuntuko, ¿jachem emëe kaa jóhuak áma jibua béchïbo ö jita áma jïbéchïbo? ¿Ö sem juka Diosta iglesia kaitäpo bit báare, éntokem jume kayta jipureme tiasi tahuaria báare? ¿Jachisune enchimneu jiaunake? ¿Jachune enchim

úttilnake jáni? Imëne kara enchim úttile.

Señorta Santa Ceena nésauro

(Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25;

Lc. 22:14-20)

²³Bueïtuk ínapone ket Señorta bétana ä mabet-la, juka enchim ín majtialähui: Jü Señor Jesús huäri tukarit huatem mampo yechahuaka, panim nüka, ²⁴Diosta baísesuka, am rebektiaka ínel jiaahuak: “Akemam nüka, ám buäye, ïri ín takahua enchim béchïbo kókosi yahuakame, inohuem huateka ikai johua.” ²⁵Ínëli kétchi juka copata nüka, chúkula jibuásuka, ínel jiaahuak: “Íri kopa, jü bemela nokta nau tütehuame jü ín ojboyi, ikärem johua chikti enchim ä jëye belëki, inou huateka.” ²⁶Ínëli kétchi, imey panim enchim

(1ª de Corintios 11:25)

buäye belëki, entok ikaï copata enchim jëye belëki. Juka Señorta mukukähuem jüneriaatebo, ä yepsäu tajti.

*Santa Ceenata kaa
buäeaka ä buäyeme*

²⁷Bueituk ínëli jábe ímei paanim buäyeme entok ikäi copata jëyeme, Señortau bíchaa kaa tüisi jíápsaka, Señorta takaa entok ä ojbo béchïbo kulpaka tahuanake. ²⁸Huäri béchïbo, hueepulakam emo bínnake Señortau bíchaa tüisi jíápsihuäpo, huanäi jume panim ára buäye entok copata ára jëye. ²⁹Bueituk jábe junne kaa tüisi áu jípureka, ímei paanim buäyeme entok ikäi copata jëyeme, kaa bat tüisi Señorta takauat au temajekatek, Diosta yäura bitthuumta buäye entok ä jëye. ³⁰Íari béchïbo enchim násuk juebénakam kókore, entokim kaa üúttiak, entokim juebénaka kókko la. ³¹Të ítapo hueepulaka ítoto bitjariakatek, katte Diosta yäura bittua eehuay. ³²Të ikaï yäura bit huamta jípureka, Señorta bétanate jibebiata mabet-la, bueituk kaa jume ániat jíápsammak bétte nokta mabet béchïbo.

³³Íari béchïbo ín hermanom, bueituk emo nau tojaka jïbuätek, emoem boobibicha. ³⁴Entok jábe tebaürëteko, ä joapo jïbuänake, bueituk Diosta bíchäpo yäura bithuumta kaa jípu béchïbo, juka huatekne huitti órenake enchimneu yepsakäteko.

*Don tí tehuak jü Diosta
ára jita joähui*

12 ¹Hermanom, enchimne ä taaya ía, juka Espiritu Santopo Diosta eapo ára jita johuamta huehuëpulam makähui.

²Jüneam júnaköi ketune kaa Diosta enchim sauleyo, sekäna bíchem huéhueriahuay, jume ídolo muurommehui. ³Huäri béchïbo enchimne jünetua, bueituk kaabe Diosta Espiritupo nokaka: “Jesústa kaa Dios tianake.” Entok kaabe: “¡Jesústa ára Señor!”, tüiya kaa Espiritu Santota ä noktuayo.

⁴Të én entok juebénaka ayuk, Diosta eapo juebénaka ára jita johuaka yore máamakhuame, të jü Espiritu huépülay jíbba.

⁵Entok juebena ministerio tekkil ayuk, të jü Señor áapo jíbba.

⁶Juebénaka tekil kaa nanälaike ayuk, të Dios juka símeta joame, entok símemmechi, áapo jíbba.

⁷Të hueepülakam ä mak-ri, juka Espirituta símem béchïbo türik. At jíápseka ä jünerianä béchïbo.

⁸Bueituk íri Espirituta bétana ä mak-ri huéchiapo suamsi yúmalasi nokhuamta, jü senu entok nokpo yún jita taayahuumta, juka áapörík Espirituta ä türe pámani.

⁹Senu entok, Diostat ehuame jíba huäri Espirituyi, senu entok jume kókoreme tüte béchïbo jíba huäri Espirituyi. ¹⁰Senu entok, milagrota ára joame, senu entok Diosta noki ára nokame, senu entok huate espíritum ára täya, senu entok huatek täbuiasi nokhuamta ára täyame, senu entok täbui nokta ára kuaktíame.

¹¹Të ikaï sîmeta huepul Espîritu jîba ä johua, huehuëpulammet ä naïkimteka juka kaa nanalaysi ára jita johuamta, ä huatia pámani.

Simetakate huepul takaapo joome

¹²Jáchin juka tákaata huepülaítukä Bénasi, të juebenam tónua mesëkiriak, të sîmetaka jume takahuat tónua mesëkiriám, juebénakam huepul takahua, Crísto ket anëli. ¹³Bueítuk huepul espîritupo jíbate sîmetaka batóhuak, huepul takahuapo, judíom entok griegom, tekoka emo sumalame entok kaa tekokame junne. Sîmetakate huepul Espîritu Santota nau jítuahuak.

¹⁴Të jü takahua kaa huépülak jíba tónoa mesëkiriak, ál-la juebennam. ¹⁵Bueítuk jume guokkim ínel jíäteko: “Kanne mamamtaka, kaa tákaapo joome”, ¿júarí béchíbo kaa tákaapo joome? ¹⁶Bueítuk jume nakkam ínel jíäteko: “Kanne puusim, kanne tákapo joome”, ¿jáchu Juárezi béchíbo kaa tákapo joome? ¹⁷Bueítuk sîme tákaa pusîmtukátek, ¿jaksúm óre eíyey jume nakkam? Bueítuk sîme nakamtukátek, ¿jítaysute jita jujup eíyey? ¹⁸Të én entok Dios, áma am joala jume tóno mesëkiriám, hueepulam takahuapo, ä eä pámani. ¹⁹Bueítuk sîmeta huépül tóno mesëkiriátuk, ¿jaksu óre eíyey jü takahua? ²⁰Të éni juebenamme jume tóno mesëkiriám, të jü takahua huépülay jíbba.

²¹Jume pusim kara mamammeu júnel jiaahua: “Kaitäpone emót

ée matchi”, entok jü koba junne jume guokimme: “Kaitäpone enchîmmet ée matchi.” ²²Jume tákapo tóno mesëkiriám, chë kaa ütteakame, chë júne üttia bem áma órenakë béchíbo. ²³Entok huámei takahuapo kaa tua huatia matchim, imeíte chë júne túlisi sasankotua, entok huame ítot kaa tua túisi bitthuame, imeíte chë túlisi bitcha. ²⁴Të huame ítot chë túlisi bithuame, kayta ámeu bëye, të Dios tákaata yúmalasi huéchiapo yáahuak, bueítuk huaka ámeu bëyemta chë yún yúmalasi am makkak. ²⁵Bueítuk juka tákaata kaa au naïkimtenakë béchíbo, ínëli jume tóno mesëkiriám, nanancham emo ania báareka eenake. ²⁶Të senu tóno mesëkiriata kókosi ayuk, sîmetakam ámak ä innënage, të huepul tóno mesëkiriá tühuata mabetakátek, sîmetakam ámak al-lenake.

²⁷Emem amëria, jü Cristota takahua, të natepolem tóno mesëkiriám. ²⁸Entok Dios huatem Cristota sualhuäpo nau anim buere tekiapo joíyak, tua batchu jume apóstolim, chúkula jume profetam, bajikum huépo jume maestrom, chúkula entok jume milagrom ára joame, chúkula entok jume kókoreme ára tutüteme, entok jume huatem ára aniame, jume tékilta johuapo bat kateme, entok jume tábuiasi nokhuäpo Diosta bétana ára ä nokame. ²⁹¿Jachum sîmetaka apóstolim? ¿Jachum sîmetaka profetam? ¿Jachum sîmetakam maestrom? ¿Jachum sîmetaka

milagrom ára johua? ³⁰ ¿Jachum simetaka jume kökoreme ára tüte? ¿Jachum simetaka juka täbuiasi nokhuamta ára nooka? ¿Jachum simetaka juka täbui nokta ára kuaktia? ³¹ Juka Diosta bétana donta enchim mak-ri, jukarem jária, të ínapone böota chë türik enchim yuktiria.

Jü yore nakhuame, bat huétye

13 ¹Bueituk ínapo ániat nokhuamta entok ángesim nokaü nokätek, entokne yore nakhuamta kaa jípurëtek, sisigúokta entok musico puratotane ponhuá benanake. ²Entok Diosta betána nokta mabel-lataka ä nokätek, entok chúkula yeu huenakemat jüneatek, entok simeku jita täyatek, entok sime Diostat ehuamta jípurëtek, entok juya ániata ára sekána yechätek, entokne yore nakhuamta kaa jípurëtek, kaytane bejre. ³Bueituk simeta ín jípurëu naikimteka póobem jibuatuakatëk; entok ín takahua tojakätek ä taaná béchi'bo, entok yore nakhuamta kaa jípurëtek, íri kayta béchi'bo inou türi.

⁴Jü yore nákeme jikot aneka ára jíapsa, entok yore nak jikolë; jum yore nakhuäpo kayta ehuil ukulhuame, jum yore nakhuäpo kabe au chëhuale, entok kaa au buériale. ⁵Entok huéchiapo huentá jíba johua, entok áapörík béchi'bo kayta jaria, omtetëk kabetat chachaye, entok kabeta yü tütti omtia. ⁶Jum lutüriata kaa johuäpo kaa al-leiya, lutüriata

johuäpo, ál-la al-lenake. ⁷Entok simeku jikot aane, entok simeta suaale, entok simeta ára boobitcha, entok yanti aaneka simeta innëa.

⁸Të jü yore nákhume kaybu lütinake; jume profeciam ál-lam lütinake, entok jume täbuiasi nokhuame ket lütinake, entok ket lütinake jü yún jita täyahuame. ⁹Bueituk huatekte täya, huatek entokte profeciapo nooka. ¹⁰Të huaka yúmalasi huentá yepsako, huanäi hua ámak naikiari lütinake.

¹¹Bueituk ínapo usitaka, ili usi ténasine nonokay, entokne ili usi tenasi eíyay, entokne usi ehuäpo simeta nüyey; të chúkula öu yótaka, juka ín usitukaüne tojjak. ¹²Én entokte ejpejopo torokosi ä bitcha, júnakoy entokte au bíchaa pujbaka ä pujbahua bínnake, én entokne huatek jíba täya, të júnakoy entokne yúmalasi ä täyanake áapöríkne täya bénasi. ¹³Én entok jü Dios ehuame, entok Diosta tühua boobit-huame entok jü yore nakhuame, bajimme, të imeí násuk jü yore nakhuame chë türi.

Täbui nokpo nokhuame

14 ¹Juka emo nakhuamtem boojoria; entok juka Espíritupo Diosta eäpo áma yúmahuamtem mabet báareka eíya, të chë junne simek béppa profecia noktem noóka. ²Bueituk jü täbui nokpo nokame kaa yorememmeu nooka; ál-la Diostahui, bueituk kaabe at jüneiya, bueituk Espiritu Santopo

ä nokaü esotaka kara at jünetu. ³Të jü profeciata nokame yorememmu nooka, Diosta eäpaman am yötunakë béchïbo, entok kutti nokta am makaka, am jíapsi joiya. ⁴Jü nokta kaa täyahuamta nokame, áapo jíba au aniaka yötu, të jü profecia nokta nokame, iglesiata yötutua.

⁵Bueituk simemne juka täbui nokta enchim noktua peä jïöbe, të chë junne juka profecia nokta, bueituk chë bat huéiye jü profeciata nokame, jü täbui nokta nokamta béppa, ál-la chë türi éiyey juka täbui nokta at jünehuä paman ä kuaktiateko, jume iglesiapo nau anim Diosta eäpaman am yötunakë béchïbo.

⁶En entok hermanom, ínapo enchimemmu yepsaka täbui nokta nokätek, ¿jita tühuatasem áma teunake, të ínapo juka Diosta yeu machiriakäu nokätek, entok juka huitti täyahuamta, profeciata, entok doctrinata?

⁷Lútulay jü jita sonim ai popönhuame jahuita joame, jü baka kusia entok arpa, bueituk bem jahuipo kaa jünakiachisis jíätek, ¿jachisu ára at jüneetunake arpata entok baka kusia jahuichi?

⁸Entok jü trompeta kia jeka jahui tenasi jíäteko, ¿jábesu au ánanake jáni, nassuahuäu huee béchïbo?

⁹Junëli ketchi emëe, bueituk jü niniy kaa at jünehuamta nokäteko, ¿jachisu at jüneetunake jü enchim nokäbechi? Bueitukem kia jekapo noknake. ¹⁰Lutüriapo juebena jü täbuiasi nokhuame síme ániachi, entokim símetaka ä jípure jachin bem jiau barëhui. ¹¹Të ínapo jü

nokit kaa jüniatek, sekána joome bénasi nee bínnake jü nokame, entok jü nokame ino béchïbo ket sekána joome ténanake. ¹²Junëli ketchi emëe; juka Espiritupo Diosta eapo ára jita johuamta mabet peatek, ímï huämëm chë tekipanua, juka iglesiata yötunakë béchïbo.

¹³Huari béchïbo jü täbuiasi nokta nokame, áma yúmahuamta oraciompo aunake ä kuaktia béchïbo. ¹⁴Të ínapo täbui nokta kaa täyahuäpo oraciónta joatek, ín espíritu oraciónta johua, të jü ín koba suahua kayta jünériaka tatahua. ¹⁵¿Jachisuntuko?

Espiritupone oraciónta jonake, tëne koba suahuay ket oraruanake, entokne espíritupo buiknake, tëne koba suahuapo ket buiknake. ¹⁶Bueituk empo espíritupo jíba Diosta yöreteko, jü emo náapo aaneka ä jikkajame: ¿juka baisaurita em joau jachisu ä jehuitarianake? Bueituk kaa jüneiya jita em nokähui. ¹⁷Të empo, lutüriapo Diosta baysauhue; të jü seenu kayta tühuata jajjame.

¹⁸Diostane baysauhue bueitukne enchim béppa chë júne yún täbui nokta nooka; ¹⁹tëne jume Cristota sualhuäpo nau anim, huitti ín at jünëapo mamni nokta noknake, huatem ket majtia béchïbo, të diez mil nokta kaa täyahuamta ëe.

²⁰Hermanom, katem ili usi éhuamta jípureka jíapsi báare, al-lem ili usi ehuamta jípure juëna ehuäpo, entok tü ehuäpo yúmalasi. ²¹Leypo ínëli jïojteri: “Täbui nokpo entok täbui tempone noknake ïri

pueblotahui; júnentaka júnem kaa nee jikkajjnake, ti jiaahua jü Señor.” 22 Juäri béchibo jü täbuiasi nokhuame, jume Cristota súaleme béchibo kaa señal, ál-la jume kaa ä súaleme béchibo; të jü profecia, jume Cristota súaleme béchibo huéiye, të jume Cristota kaa súaleme béchibo èe. 23 Bueituk, sime jü iglesia nau rukteka simetakam täbuiasi nokätek, entok jábe kayta täyaka entok Cristota kaa sualeka áman kibakekätek, ¿jachum kaa enchim rorokom tianake? 24 Të simetaka profeciata nokätek, entok jábe kayta täyaka entok Cristota kaa sualeka aman kibakekätek, simem bétana at jünehuamta mabeta, entok kaa türik ä joäpo jünéaka tatahua. 25 Ä jiápsipo ehuil ayukame yeu buijtunake; huanäi ínëli tonommey kikteka Diosta yörinake, entok tua lutüriapo ä jüneriatebonake Diosta enchim násuk anëhui.

*Simetem huéchiapo entok
suamsi yauhua*

26 ¿Jachisu júntuko hermanom? Emëe emo nau tojakätek, salmomem buika éntokem doctrinata emo majtia, huate entok täbui nokta nooka, huate entok Diosta yeu machiriau jípure, huate entok juka täbuiasi nokhuamta kuaktia, simetem yauhua Diostau bíchaa jita täyahuäpo yotunä béchibo. 27 Bueituk jábe täbui nokta kaa täyahuamta nokätek, gúoyíka batchu ö bajika emo boobíchaka, senu entok nokhuamta

kuaktianake. 28 Të nokta kuaktiamta kabétuk, iglesiapo kaa jáleka tahuanake, ápärik béchibo entok Diosta béchibo jíba noknake. 29 Juneli kétchi jume profetam gúoyíkam noknake ö bajika junne, jume huate entok am jikkajjnake: “¿Jachu junëli jáni?”, ti jiaka. 30 Të jábe áma káteka juka Diosta yeu machiriau mabetakätek, jü bat hueme kaa jáleka tahuanake. 31 Bueituk simetakam ára profeciata nooka, hueuhuëpulaka, bueituk simem arauakë béchibo entok simem kutti nokta mabetnake. 32 Jume profeta espíritum, profetam eäpanim emo nünake. 33 Juka kaa nanabeu huemta Dios kaa ä attiak.

Yanti ehuaamta ál-la bueituk sime iglesiapo huepulsu emo nüyeme aanëpo, 34 enchim nau yayájäpo jume jáamuchim katim jialnake; bueituk jume jáamuchim katim nok-íahua, ál-la ä kuna bétuk au nünake, leyta jáa pámani. 35 Bueituk bempo jita täyabaretek, bem joapom bem kuna natemajjnake; bueituk kaa tuísi bittu jü jamut, jume emo nau toijlame násuk nokäteko.

36 ¿Jachu enchim násuk yeu simbla jü Diosta noki, ö enchimneu jíba yebijla? 37 Bueituk jábe au profetalétek, ö chë júne Espiritu Santopo áu jíapsilétek, juka enchimneu ín jjojtekau úttia ä türinakëhui Señorta ä nesahueka bétana. 38 Të jü kaa ä jüneriabareme, kaa ä jüneríanake.

39 Junëli hermanom, profecia noktem nok báreka eiya, éntokem juka täbui nokpo nokamtem kaa

ä taktiria; ⁴⁰të simetem huitti suamsi yauhua.

*Cristota kókkolam
násuk jlabitekähui*

15 ¹Én entok kétchi hermanom enchim nä jüneriatua, juka evangeliota enchimneu ín nokakähui, ikärem ket mabet-la, éntokem ketune at boojouhua. ²Iari béchibo kétchi emée juka nokta enchimneu ín nokakau jíba jípurétek, jineüriatem jípure, ä sualeka naateka huitti eaka ä mabetakáteko.

³Enchimne ket ä majtiala, juka bat im mabetakähui: Bueituk Crísto itom Dios bejrim béchibo múkuk, juka jiojterita jiapámani. ⁴Entok máahuaka, baj taahuata huey jíabitek, jiojterita jiapámani. ⁵Entok Perotau yeu machiak, chúkula entok jume doocemmehui. ⁶Chúkula entok mamni cientom béppa hermanom nau anemmeu yeu machiak, imeri juebénakam ketune jíápsa, huate entok béja kókkola. ⁷Chúkula Jacobotau yeu machiak; chúkula entok síme apóstolimmehui.

⁸Të chúkula simemeu yeu machiasuka, inou ket au yeu machiriak, batte kaa tomtékämtau bénasi. ⁹Bueituk ínapone apojtolim násuk chë ílitchi, katchan júnene apojtolpo ino naïkiapo yúmala, bueituk jume Crístota sualhuäpo nau animne guók jajasuk. ¹⁰Të Diosta tü eäpone apóstolpo naïkiari, të írri tua áa bétana hueme kaa kia kaitäpo tahuala ino béchibo,

ál-lane simem bempörim béppa chë júne yún tekipanuala, të kaa ínapola, ál-la Diosta tühua inot ayukä béchibo. ¹¹Bueituk ínapotaka ö bempörimtaka junne, ínélite Diosta noki nooka, éntokem ínëli ä susualek.

Jume kókkolam jlabitekähui

¹²Të Crístota kókkolam násuk jlabiteka bétana nokhuame, ¿jachisu júntuk huate enchim násuk aane, jume kókkolam kaa jlabitenake tíame? ¹³Bueituk kókkolam kaa jlabitenakey, Crísto júne ket kaa jlabitek. ¹⁴Bueituk Crístota kaa jlabitek, jü itom áa bétana nokaü kayta bej-reka tatahua entok jü itom Diostat eäu junne. ¹⁵Entokte Diosta täyaka júne katte ä täyamta bénasi tatahua, bueitukte Diosta bétana ä jüneriatebola Crístota kókkolam nasuk ä jlabitetuakähui, të áapo, íkäi kókkolam nasuk kaa ä jlabitetuak, Jume kókkolam lutüriapo kaa am jlabitenakeyo. ¹⁶Të jume kókkolam kaa jlabitenakey, Crísto ket kaa kókkolam nasuk jlabitek. ¹⁷Entok Crístota kaa kókkolam nasuk jlabitek, jü enchim Diostat eäu kia bejja; ketunem enchim Dios bejrimpo aane, ¹⁸entok kétchi jume Crístota sualeka kókkokame, kaitäpom taahua. ¹⁹Bueituk imí itom jíápsäpo, Crístotat jíba jita boobichátek, síme yoremem bétanate jiokot bit-huaka taatahua.

²⁰Të ëni Crísto kókkolam násuk jlabitela; jume kësam kókkokame násuk, áapo bat hueri. ²¹Të jachin

jü kókkohuame huepul yoremta huam äbo kibakek, anëli këtchi jü kókkolam násuk jiabitehuame, huepul yoremta huami. **22**Bueituk jachin Adánta huam sîmem kókkö Bénasi, anëli këtchi sîmetakam Cristota huam jíapsinake. **23**Të hueepulammeu yúmasimnake jü bem jiabitenakëhui: Cristo bat huenake, chúkula entok jume Cristota súaleme, ä yepsäpo. **24**Júnakoy sîmeta lütepo; juka reytaka ä néshueu Dios áchayta mampo ä toijnake, entok jume nesahueme bétuk ayukamta kaitäpo tahuarianake, sîme yäura úttiata, entok buéresi úttiaka jipuhumta. **25**Bueituk úttia áapörík reytaka ä nésaunakëhui, sîmem ä bej-reka kateme ä gúokim bétuk ä oreü tajti. **26**Të jü chúkula yore bejreme, muerte tí tehuakame ket kaitäpo tahuariana. **27**Bueituk sîmeta Dios ä gúokim bétuk órek, entok ínel ä jíäpo: sîmeta ä bétuk tahuariak, jünakiachisi áapo yeu taahua, bueituk áapo ä bétuk sîmeta tojjak. **28**Të ínëli sîmeta aabétuk tahuak, jü usiari áapo ket áabétuk au tahuarianake, hua sîmeta aabétuk tahuariakamtahui, bueituk ínëli Dios áapo jíbatunake, sîmemmechi.

29Të täbuiasi ä bithuäpo, ¿jachisum annake jume kókkolam béchi'bo emo batöame, jume kókkolam kaa jiabiteyo? ¿Jachiaka juntukim kókkolam béchi'bo emo batoä?

30¿Jatchiakasute chikti táapo jinhua machiku aane? **31**Tüane enchim ä júnëtua hermanom,

Señor Jesucristota bétana sîmek béppa ujoyorik enchim jipurë béchi'bo, chikti taapone abe kókkö huäpo huerama. **32**Bueituk ín yoremtukä pamamne Efesopo jujjuena yorememmak nassuak, ¿jítasune áma teunake, jume kókkolam kaa jiabitenakeyo? Ä ínëlitunakey: “Jíbuänakete entokte jita jínake, bueitukte yoko kókkonake.”

33Katem ä öbia; jü juenasi nau nokhuame: “Juka tüisi jíapsibahuamta nanasonte.”

34Emóem suaya katem koptel-la, éntokem kaa türík kaa johua; bueituk huate enchim násuk Diosta kaa täyáa, enchim tiunakë béchi'bone ínel jiaahua.

Jachisum jiabitenake jume kókkolam

35Të jáamak jábe ínel jiaunake: “¿Jachísium jiabitenake jáni jume kókkolame? ¿Jachínaksum takahuaka jiabitenake?” **36**Jachë kaa suhuak, jü em echakau kaybu jíapsinake, kaa bat mukukateko. **37**Entok juka báchiata em ennaképo katë juka juyata áma siunakemta túttianake, ál-la juka báchia besumata, tirijko báchiata ö täbuik. **38**Të Dios takahuata ä makka ä ëa pámani, entok jume huate báchiam huëpulam bem takahua. **39**Kaa sîme huakas nanäláy, jü senu huakas yorem huakas, huate entok animal huakas, entok huate kuchu huakas, entok huíkit huakas. **40**Jume téhuekapo jíápsame entok jume buápo jíápsame,

katim nanalaïm takahuak;
 bueïtuk jü téhuekapo jíápsame
 símek béppa musäla maachi,
 anëli këtchi jü buíapo jíápsame.
 41 Huepülay jü täata ujoyória, senu
 entok jü mechata ujoyória, jü
 chokim ujoyória entok ket täbui,
 bueïtuk hueuhuëpulaka jume
 chokkim ujoyória kaa nanalaï.
 42 Jume kókkolam jiabitehui
 ket ilëbenna, nasontubarem
 tenaka etnaa, huanäi musäla
 machik bemelak takahuaka
 jiabitenake. 43 Ä et-huäpo kaabe ä
 bibitpenake, të jiabitetek musäla
 machisi ujoyorinake, kaa úttiata
 jípureka ethuatek, ä jiabitepo
 entok uttiärata jipunake. 44 Jü
 takahua buia ániat jünaktetaka
 etnaa, chúkula entok espírituta
 takahuaka jiabitenake, takahua
 buíapo jünaktetaka ayuk, entok
 takahua espiritual këtchi.

45 Ínëli ket jïjoteri: “Jü yoreme
 bat yáahuakame, Adán jíápsita
 makuaka jíápsi taytek”; jü
 Adán chúkula hueme, espíritupo
 jíápsita yore makame. 46 Jü
 espíritupo hueeri kaa bat huéiye,
 ál-la jü takahua, chúkula entok
 jü espíritu. 47 Jü yoreme bat
 hueeri buíapo joome, jü goza
 huëpo yoreme, jüri jü Señor,
 téhuekapo joome. 48 Jume buíapo
 joome, buíapom joomeme
 benamme; jume téhuekapo
 joome, tehuekapom joomeme
 benamme. 49 Juka buíapo
 yáataka itom hueriapote buíapo
 yáarim benanake, entok anëli
 këtchi juka tehueka bétana itom
 jipurëu, tehuekapote joomem
 ténanake.

50 Tëne ikaï enchimneu nooka
 hermanom: Jü huaakas entok
 jü ojbo karam ä mabetnake
 juka Diosta rey nesauri, jü
 nanasomtume kara áamak
 naïkiatu jü kaa nanasomtem
 tamaki. 51 Juka éhuil
 jüneriahuamta bétanane imï
 enchimneu nooka: katte simetaka
 kókkonake; të simetakete täbui
 takahuaka tahuanake, 52 Senu
 chubalapo, entok senu repiktiapo,
 trompetata kukujsuak, bueïtuk jü
 trompeta kukujna, huanäi jume
 kókkolam jiabitenake, takahuapo
 kaa nasontulataka, itapo entokte
 täbuiasi yána itom takahuapo.
 53 Bueïtuk úttia ïri takahua ára
 nasontume, kara nosonteka
 tahuanake, entok ïri ára mukeme
 kara mukeka tahuanake. 54 ïri
 ára nasontume kara nasontemta
 supeka tahuanake, entok ïri ára
 mukeme kara mukemta supeka
 tahuanake, huanäi au chupanake
 jü nooki jïjoteri: “Jum yöhuapo jü
 kókkohuamta tekkil lüte. 55 ¿Jaksë
 ä jípure empo muerte, juka kökosi
 em yore ái joähui? ¿Entok jaksu
 órek jü ánimam mamahuäpo em
 yöohui?” 56 Bejasu jü kaa türik
 johuame ïri jü muerteta ay kökosi
 yore joähui, entok jü úttiärapo kaa
 türik johuame, ïri jü ley. 57 Tëte
 Diosta baysauhue, yöhuamta
 itom ä maka béchiïbo, itom Señor
 Jesucristota huam ámani.

58 Ínëli bejja, emo nakhuapo ín
 hermanom, kuttem jäbueka kaa
 kom eiya, éntokem kaa japteka
 Señorta tekilpo yötusaka, tüisi
 jüniaka jü Señorta tekkil johuame
 kaa kia bejja.

Jü ofrenda Cristota súaleme béchibo

16 ¹Jü ofrenda Cristota súaleme béchibo, emem ínëli ket ä yauhua, jachin Galasiapo jume Cristota سوالھوآپو nau animmet ín ä nésahuekä pámani. ²Huä bat taahuari semanata naatëpo, emëe huepülaka nahuem ä tojja juka enchim nau ruktiakähui áma yúmahuä pámani, ä eriasimeka enchimmeu ín yepsäu tajti, bueítuk huanäi kaa kolectam nau tojijtaiti béchibo. ³Huanäi nee áman yépsako, jume enchim yeu puakähui cartata am makaka, imëyne buere joära Jerusaléniu bittuanake, juka amebéchibo enchim nau tojakámaki. ⁴Bueítuk nee aman huenakëu türihuay, ínomakim áman kannake.

Pablota jita yáa barëhui

⁵Enchimmeune huenake, Macedonia buiära páman hueeteko, bueítuk Macedonia páman ín huenakëu úttia. ⁶Jáamakne ára enchimak tahuanake, seberia tiempopo junne, huanäi eme chúkula nee boo tojnjake ín huenakëu bícha. ⁷Enchim huam huëpatne kaa kia chubala enchim bit báare, bueítukne binhua enchimmak tahua báreka eiya, Señorta júnel eayo. ⁸Tëne pueblo Efesopo ambáare Pentecostés tahuarita yúmäu tajti, ⁹bueítuk buéresi puerta ino bea étapori, Diosta noki tüisi mabethua, entokim ket juebenna jume Diosta bej-reka kateme.

¹⁰Bueítuk Timoteota äbo yépsako, tülisem ä bitcha al-leaka enchimmak ä annakë béchibo, bueítuk áapo ket Señorta tekil johua ino bénasi. ¹¹Juäri béchibo, kaabe kia kaitäpo ä bínnake, al-lem yanti eaka ä boo tojja, inou ä yebijnakë béchibo, bueítuk ínapone hermanommak ä boobíchaihui.

¹²Hermano Apolostaune juebénasi nookak, enchimmeu ä noyti sahueka jume huate hermanommaki, të enriapo kaa báreka taahuak; të chúkula áma yumáteko enchimmeu huenake.

Jiojterita chupëpo teboterim

¹³Katem koptelaka huitti Dios eiya, emo oüleka, éntokem kaa kom eaka úttiata johua. ¹⁴Símeta enchim juähui emo nakhuapem ä johua.

¹⁵Hermanom, bejem jüneiya juka Estéfanasta familia, Acaya buiärapo bat Diosta noki mabetakähui, entokim bempo Cristota سوالھوآپو nau anim ania báreka tekipanua. ¹⁶Én entokne senu huemta enchimmeu aahua, jume huate gentem ilëbenamehuem rukteka bem eäu johua, entok síme huame huatem aniaka tekipanuumehui. ¹⁷Estefanasta äbo yepsaka béchibone al-lëeak, Fortunatota, entok Acaicota, bueítuk ímeri enchim kara ínomak anëpo bempom ínomak aanak. ¹⁸Bueítuk bempom nee jíapsi yetchak, entok enchim kétchi, jume gentem ilëbenam akem am yöre. ¹⁹Síme jume Ásiapo Cristota سوالھوآپو nau anim enchimim

tebotua. Aquila entok Priscila,
entok jume Cristota sualhuäpo nau
anim bem joapo emo nau totojame,
Señorpom tüisi enchim tebotua.
20 Jume hermanom simetakam
enchim tebotua. Emëe entok Cristota
sualhuäpo emo besitohuapem
teboteriata emo makka.

21 Ínapo, Pablo, ikäine enchimmeu

jjöjte teboteriata ín mamammei.

22 Jü Señor Jesucristota kaa
nákeme, bette noki at chupatunake.
Jü Señor äbo huéiye.

23 Jü Señor Jesucristota tühua
enchimmaktunake. **24** Jü Cristo
Jesústa sualhuäpo enchim ín
nakëhui, enchimmaktunake.
Júnentunake.